Ilmastovuosikertomus 2025

Maa- ja metsätalousvaliokunta 16.9.2025

HEIKKI LEHTONEN, Ilmastopaneelin jäsen
Tutkimusprofessori, Luonnonvarakeskus

SUOMEN ILMASTOPANEELI

Taakanjakosektorin haasteet

- Taakanjakosektorin kumulatiivisessa päästökehityksessä on epävarmuuksia ilman maankäyttösektorin vaikutustakin eikä nykyisillä toimilla päästä vuoden 2030 EU-velvoitteen tavoitteeseen
  - Maankäyttösektorin tilanteen vaikutusta taakanjakosektorin lopputulokseen on käsitelty ilmastovuosikertomuksessa puutteellisesti

- Maatalous on taakanjakosektorin toiseksi suurin päästölähde
- Suoraan lannoituksesta ja kotieläimistä lähtevät metaani- ja dityppioksidipäästöt ovat vähentyneet viimeisten kahden vuoden aikana, mutta edelleen hyvin hitaasti
  - Eläinmäärä ja samalla märehtijöiden ja lannankäsittelyn metaani- ja dityppioksidipäästöt ovat hitaasti vähentyneet samalla, kun omavaraisuus kotieläintuotannossa ei ole heikentynyt.

Maankäyttösektorin toimettomuus estää tavoitteiden saavuttamisen

- MISUa ei olla päivittämässä tällä vaalikaudella, vaikka maankäyttösektorin tilanne on haastava
  - Maankäyttösektori olisi vuonna 2035 KEITO-hankkeen nykytoimiskenaarion mukaan 15,8 Mt päästölähde ja politiikkatoimiskenaarion mukaan 15,2 Mt päästölähde
- Maankäyttösektorilla on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia:
  - Päästövähennyksiä voidaan toteuttaa kotimaisin toimin ja tukien niihin investoivia, mikä parantaa maatalouden kannattavuutta, luo työpaikkoja koneurakoitsijoille ja suunnittelijoille sekä varmistaa tulevia kestäviä metsien hyödyntämis- ja hakkuumahdollisuuksia
  - Toimenpiteitä muun muassa metsien kasvatustiheyden optimointi ja kiertoajan pidentäminen, turvemaapeltojen vettäminen soveltuvin osin, metsäkadon hillintä, kangasmaiden typpilannoitus, tuhkalannoitus, säästöpuumäärän lisääminen ja jatkuvapeitteinen kasvatus
- Jotta velvoitteet saadaan täytettyä ja hiilineutraalius saavutetaan, myös hakkuita on maltillistettava (Ilmastopaneeli 2025)
  - Erityisesti energiaksi menevän ainespuun määrää tulisi vähentää
  - Vuosittainen hakkuutaso on merkittävin nettonieluun vaikuttava asia, muilla toimilla voidaan vaikuttaa rajoitetummin

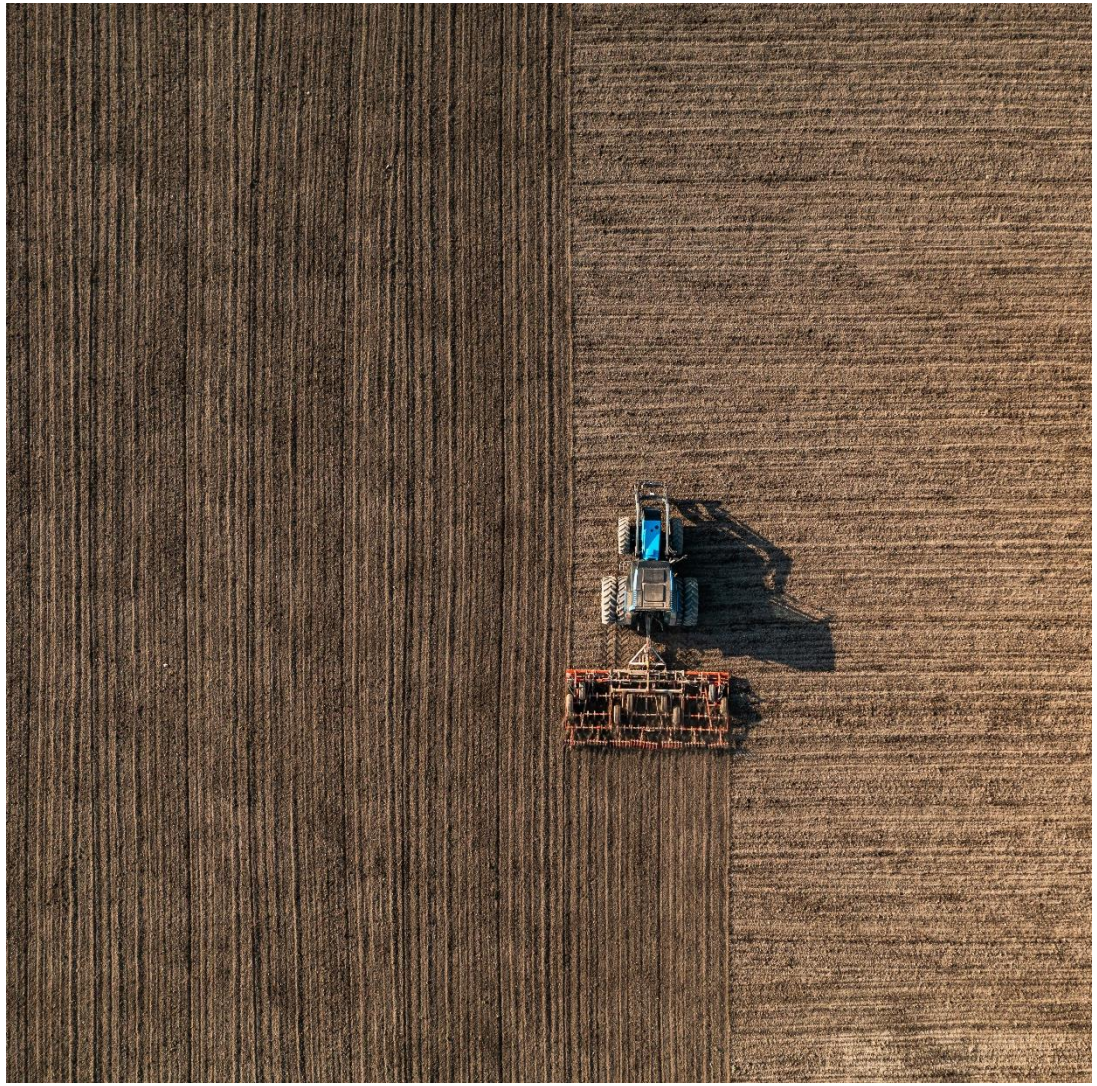

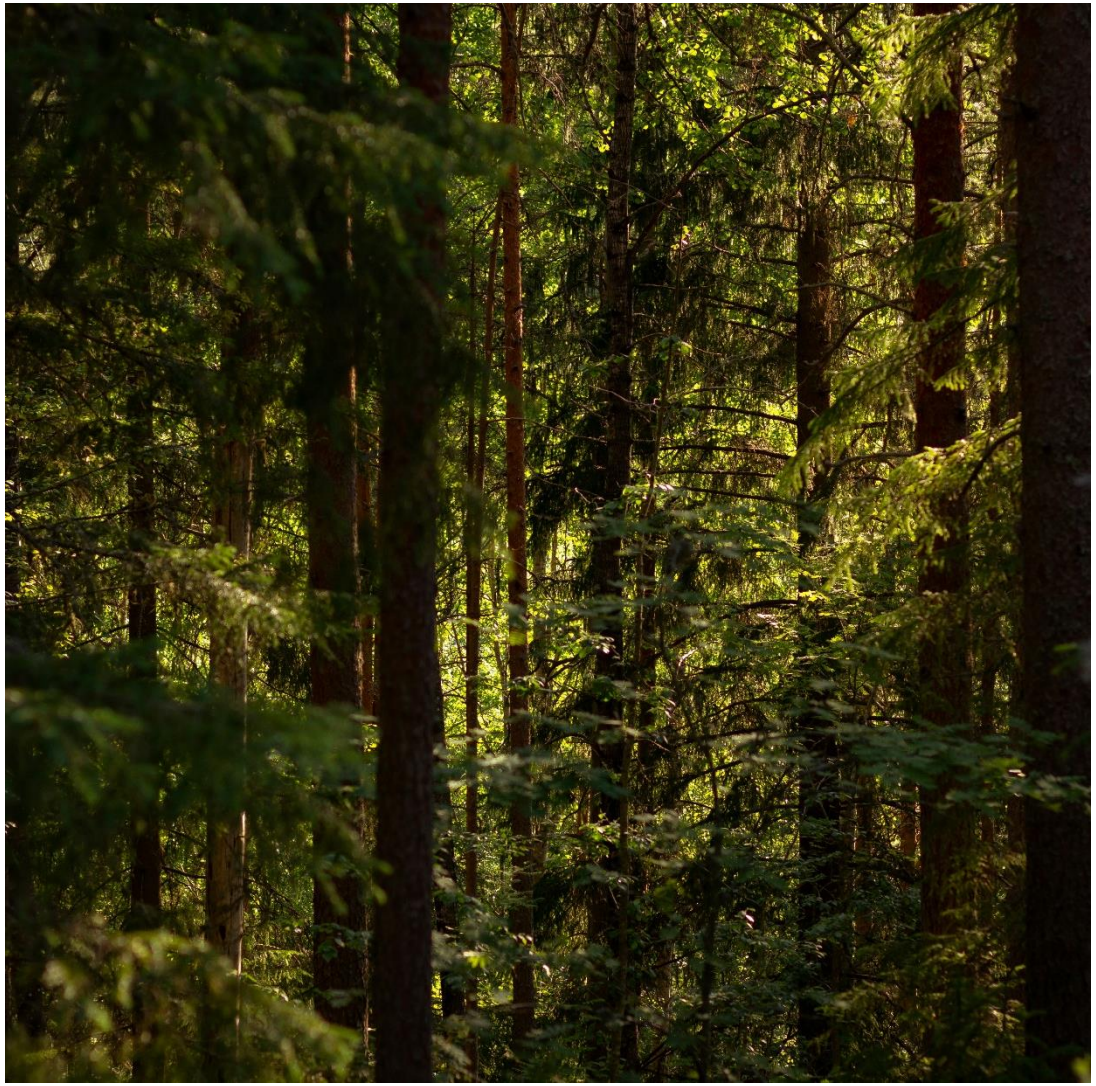

Mitä paremmin ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa onnistutaan, sitä vähemmän kustannuksia sekä haittaa ihmisille ja luonnolle

- Ilmastonmuutos etenee nopeasti ja sen vaikutukset näkyvät Suomessakin jo nyt
  - Sopeutumissuunnitelman eri teemojen tavoitteiden tilan läpikäymisen lisäksi tarvitaan selkeämpää yhteenvetoa nykyisestä tilanteesta
  - Maa- ja metsätaloudessa on mahdollista yhdistää sopeutumisen hyötyjä ja hillintää erityisesti vesienhallinnan keinoin
- Toimimattomuuden kustannukset tulevat kalliiksi
  - Toimimattomuuden kustannukset EU-velvoitteiden näkökulmasta jätetään käsittelemättä, jatkossa oltava oleellinen osa itse vuosikertomusta
  - Onnistuneet päästövähennykset loisivat Suomelle vahvan lähtökohdan siirtyä kohti vuoden 2040 tiukempia tavoitteita
- Luonnonvara-alat erityisen haavoittuvia ilmastonmuutokselle – on näiden alojen etu, että ilmastonmuutosta hillitään tehokkaasti ja siihen sopeutumista parannetaan kiireesti.
  - Toimien suunnittelu ja toteutus soveltuviin kohteisiin vievät aikaa
- Politiikkajohdonmukaisuus on ilmastopolitiikan uskottavuuden, kustannustehokkuuden ja vaikuttavuuden edellytys

Kiitos!

HEIKKI LEHTONEN
heikki.lehtonen@luke.fi

ILMASTOPANEELI
info@ilmastopaneeli.fi